KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 13.10.2005
KOM(2005) 486 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

om gennemførelse, resultater og samlet evaluering af det europæiske handicapår 2003 (forelagt af Europa-Kommissionen i henhold til artikel 13 i Rådets afgørelse 2001/903/EF)

{SEK(2005) 1252}

INDHOLD

Gennemførelse og vigtigste aktioner på EU-plan 3

Gennemførelse og vigtigste aktioner på nationalt plan 7

Handicapårets vigtigste resultater 9

Annex 1: Background 11

Annex 2: Financial issues 13

Annex 3: Detailed breakdown of expenditure commitments in 2002 and 2003 (Budget Line 04 04 05 ex B5 806) 14

Annex 4: Overall assessment and long-term policy outlook 15

Annex 5: External evaluation of the EYPD Campaign 16

Gennemførelse og vigtigste aktioner på EU-plan

Der var mange parter involveret både i gennemførelsen på EU-plan af kampagnen for det europæiske handicapår og i den fase, hvor de vigtigste mål og opgaver skulle fastlægges. Det krævede en større indsats at koordinere samarbejdet mellem EU og de nationale parter, og det var derfor nødvendigt at inddrage en række af de vigtigste af disse parter, heriblandt Det Europæiske Handicapforum, som er en ikke-statslig paraplyorganisation, der repræsenterer mennesker med handicap på EU-plan. I overensstemmelse med Kommissionens strategi for handicapåret og som et grundlæggende princip i politikken på handicapområdet var det vigtigt at inddrage mennesker med handicap og deres repræsentanter i alle centrale spørgsmål vedrørende tilrettelæggelse og gennemførelse af kampagnen.

Da initiativet til handicapåret i høj grad kom fra de handicappedes egne rækker, og Det Europæiske Handicapforum havde lobbyet aktivt for idéen, knyttede Kommissionen tættere kontakt til denne organisation i 2002 og konsulterede hyppigt den og andre både i forberedelsesfasen og i hele 2003. Derved sikredes det, at de handicappede fik deres synspunkter frem, og at deres egne repræsentanter fik mulighed for at formulere det budskab, der skulle formidles. Kommissionen ønskede også at bruge handicapåret til at gøre pr for sin strategi på handicapområdet og henlede opmærksomheden på de spørgsmål, den arbejdede med på EU-plan. Strategien for handicapåret var både fleksibel og decentral, og kampagnen havde derfor plads til, at alle organisationer kunne give udtryk for deres synspunkter, også selv om disse ikke nødvendigvis var sammenfaldende.

Til støtte for gennemførelsen og planlægningen af det europæisk handicapår iværksatte Kommissionen i samarbejde med partnerorganisationerne (først og fremmest Det Europæiske Handicapforum) en særlig pr- og informationskampagne. Kampagnen havde til formål at give handicapåret en klar profil såvel visuelt som i kraft af et budskab, der ikke bare skulle styrke initiativets EU-dimension men også de aktioner, der gennemførtes på nationalt, regionalt og lokalt plan. For kampagnen stod pr-virksomheden Ogilvy.

Kampagnens hovedindhold var at virke som katalysator for en march gennem Europa af et års varighed for mennesker med handicap. Baggrunden for idéen var, at eftersom handicappedes rettigheder er et menneskeretsanliggende, skulle de handicappede selv stå i spidsen for denne kampagne for bedre forhold. For at de handicappede skulle opleve, at handicapåret var deres projekt, undgik Kommissionen bevidst en traditionel kampagne med en udenforstående kampagneleder og bestræbte sig på at sikre, at handicappede blev inddraget direkte i pr-arbejdet omkring kampagnen og tilskyndede dem til at engagere sig og deltage. Sloganet "Stig på!" blev skabt til kampagnen for at understrege opfordringen til at tage aktivt del i handicapårets aktiviteter, et aspekt som også kampagnebussen, der kørte rundt fra land til land i 2003, understøttede. Bussen fremhævede kampagnens europæiske dimension. Den koblede alle de nationale kampagner og budskaber sammen og understregede det forhold, at handicap er et spørgsmål, der angår hele EU, uanset de særlige forskelle, der i dagens natur er mellem de deltagende lande. I løbet af 2003 var bussen til stede ved 211 arrangementer i 181 byer i 16 lande, og i alt tilbagelagde den 45 000 km.

Det logo, der blev valgt til kampagnen, havde sit helt eget særpræg og var let genkendeligt. Det blev offentliggjort på en række websteder på alle de nuværende 20 EU-sprog og på

ansøgerlandenes sprog, altså bulgarsk, rumænsk og tyrkisk. Alle organisationer og privatpersoner, som ønskede at blive involveret i kampagnen for handicapåret, blev opfordret til at gøre brug af logoet.

Til støtte for handicapårkampagnen som helhed og desuden for de organisationer og privatpersoner, der ønskede at deltage i handicapåret, blev der oprettet et EU-websted. Webstedet (www.eypd2003.org) var helt igennem interaktivt og let tilgængeligt[1], og alle de vigtigste aspekter og funktioner kunne findes på samtlige EU-sprog. I modsætning til andre kampagner i forbindelse med tidligere europæiske år kunne tredjeparter, som ønskede at informere om deres arrangementer, uploade dokumenter eller søge kontakt, lave deres egne websider. Således kunne de, der normalt måske ikke havde de nødvendige faciliteter, være på nettet i hele handicapåret. Ud over grundlæggende information om handicapåret havde webstedet også link til deltagerlandenes officielle websteder for handicapåret plus en dagbog og et fotoalbum, som dagligt blev opdateret med de seneste nyheder om marchen og bussen.

Kommissionen offentliggjorde desuden to indkaldelser af forslag på EU-plan. Det første angik informationskampagner på EU-plan til støtte for handicapårets hovedkampagne og var rettet mod bestemte grupper i kampagnens overordnede målgruppe. Et eksempel herpå var en innovativ kampagne, der gennemførtes af Den Europæiske Union af Døve[2], som oprettede et særligt handicapår-websted med information på de vigtigste nationale tegnsprog. Det andet drejede sig om tværnationale projekter, hvor Kommissionen ydede økonomisk støtte til et mindre antal store projekter, som gav modtagerne, der kom fra en række forskellige medlemsstater, mulighed for at tilrettelægge et projekt i fællesskab til støtte for handicapårets mål.

En anden vigtig aktion, som Kommissionen har gennemført på EU-plan til støtte for handicapåret, var programmet for virksomhedsdeltagelse. Med opbakning fra pr-virksomheden Ogilvy var det hensigten med programmet at få større virksomheder med i kampagnen for handicapåret. De ville få lejlighed til at deltage i en enestående begivenhed, og man opfordrede dem til at bidrage til øget bevidsthed og til at støtte handicapåret og desuden gennemføre særlige aktioner. Aktionerne skulle understøtte allerede eksisterende positive tiltag på handicapområdet med henblik på at fremme social ansvarlighed i omgangen med handicappede. De skulle bidrage til at fremme beskæftigelse og uddannelsesmuligheder, udvikle produkter og tjenesteydelser, der er således udformet, at alle kan bruge dem, forbedre tilgængelighed osv.

Selv om ansvaret for kampagnen og aktionerne i handicapåret på EU-plan lå hos Kommissionens Generaldirektorat for Beskæftigelse, Sociale Anliggender og Arbejdsmarkedsforhold var det muligt at inddrage alle de tjenestegrene, hvis arbejde havde nogen forbindelse med handicapanliggender, og sikre, at handicapåret blev behandlet som en særlig prioriteret foranstaltning i 2003. Dette var især et resultat af, at flere kommissærer og generaldirektorater engagerede sig i handicapåret og dets mål ud fra et ønske om at fremme de handicappedes interesser generelt. Eksempelvis øgedes tilskuddene til specifikke projekter som led i de forskellige handlingsprogrammer inden for uddannelse, ungdom og kultur, Kommissionen vedtog en revideret udgave af kodeksen for god praksis i forbindelse med beskæftigelse af mennesker med handicap (K(2003)4362), der blev gennemført aktioner på

---

[1] WAI-AA-standard – det var ikke muligt i betragtning af de disponible ressourcer og webstedets interaktive natur at opnå en AAA-vurdering.

[2] http://www.eudeaf2003.org/

beslægtede områder i samarbejde med de daværende kandidatlande med fokus på handicapspørgsmål, og endelig blev der gennemført et antal foranstaltninger som led i politikken vedrørende informationssamfundet, herunder en særlig konference om e-adgang[3]. Det sidstnævnte emne blev også behandlet ud fra et teknisk synspunkt af EU's Fælles Forskningscenter. En stor del af arbejdet blev med et godt resultat koordineret af en gruppe for handicapspørgsmål, som var fælles for tjenestegrenene, og som sikrede den størst mulige komplementaritet på tværs af de forskellige af EU's politikområder.

I den hensigt at skabe større opmærksomhed om de vigtigste budskaber og demonstrere EU's engagement i sagen blev handicapåret inddraget som et centralt punkt i mange andre store europæiske arrangementer og konferencer, hvor der enten blev fokuseret på handicapproblematikken alene, eller hvor handicapspørgsmål indgik i et bredere program. Et eksempel herpå var den europæiske mobilitetsuge[4] i 2003, hvor adgangsproblemer for handicappede stod i centrum. Også en række EU-agenturer blev involveret i handicapåret og gennemførte særlige aktioner til støtte for årets mål[5]. Desuden ydede flere EU-institutioner konkrete bidrag til handicapåret i form af forskellige tiltag (såsom nye tilgængelige websteder eller revision af adgangsforholdene til deres bygninger) eller gennem særlige arrangementer. Blandt disse kan nævnes Europa-Parlamentet for handicappede, der havde Europa-Parlamentet som vært[6] og tilrettelagdes med støtte fra Det Europæiske Handicapforum og Kommissionen, en konference om handicappolitikkens regionale aspekter organiseret af Regionsudvalget[7] og et arrangement tilrettelagt af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg[8] om integration af mennesker med handicap i samfunds- og arbejdslivet i Europa. Også andre europæiske organisationer bidrog til handicapåret gennem særlige foranstaltninger og arrangementer. Det Europæiske Agentur for Udvikling af Specialundervisning organiserede med støtte fra Generaldirektoratet for Uddannelse og Kultur en høring i Europa-Parlamentet af unge med specialundervisningsbehov. Unge mennesker fra 22 lande fik på denne måde lejlighed til at give udtryk for deres følelser, idéer og ønsker med hensyn til uddannelse og fremtid. I forbindelse med høringen var der en udstilling af materialer, og særligt indbudte repræsentanter for EU-projekter under Leonardo, programmet for unge, Minerva og Grundtvig og desuden repræsentanter fra Specialundervisningsagenturet og UNESCO informerede. Europe 21 gennemførte et arrangement om virksomhedernes sociale ansvar og om handicapanliggender[9], og de europæiske standardiseringsorganisationer holdt en konference om, hvordan deres arbejde kunne bidrage til at løse spørgsmålet om tilgængelighed for alle[10][11][12]. Dette er bare et udpluk af de mange hundrede særlige aktioner og arrangementer, der fandt sted på EU-plan.

---

3 http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/03/1375
http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/03/1183
http://voice.jrc.it/events/ev2003/eaccessibility/_eaccessibility_en.htmhttp://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/03/1183&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en

4 http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/03/1240

5 http://europe.osha.eu.int/good_practice/person/disability/

6 http://www.europarl.eu.int/comparl/empl/conferences/20031110/default_en.htm

7 http://www.cor.eu.int/document/en/rioja_16_17_dec.pdf

8 http://www.esc.eu.int/pages/en/acs/events/28_11_03_disabilities/final_programme_en.pdf

9 http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/02/623

10 http://www.cenelec.org/NR/exeres/09E16A1B-E757-4F85-B542-872A21C7C15F.htm

11 http://www.cenorm.be/cenorm/news/pressreleases/guidelines.asp

12 http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/03/161

Så tidligt som i januar 2002 nedsatte Kommissionen et rådgivende udvalg, som skulle koordinere mange af disse forskellige aktiviteter, og især forestå koordineringen af foranstaltningerne på EU-plan med de særlige handicapår-aktiviteter og –kampagner på nationalt plan. Udvalget fortsatte sit arbejde til udgangen af 2004. Det koordinerede forberedelserne af foranstaltningerne og den økonomiske støtte til handicapåret, det førte tilsyn med pr-arbejdet og informationskampagnen i forbindelse med handicapåret, og det formulerede de vigtigste budskaber angående handicapproblematikken. Udvalget var sammensat af repræsentanter for de deltagende lande, observatører fra kandidatlandene, repræsentanter for Det Europæiske Handicapforum[13] og andre berørte parter såsom den europæiske sammenslutning for udbydere af tjenester til handicappede (European Association of Service Providers for Persons with Disabilities)[14]. Arbejdsmarkedets parter blev opfordret til at deltage i udvalget, men de ønskede ikke at tage imod tilbuddet.

Udvalget traf vigtige afgørelser om tildeling af globaltilskud til deltagerlandene med henblik på samfinansiering af handicapår-projekter og –aktioner, det godkendte vigtige indslag i kampagnen, som f.eks. valget af logo (der for første gang i en EU-kampagne blev valgt på grundlag af en afstemning på internettet) og pr-materiale, og det fastlagde en række fælles kriterier for udvælgelse af projekter, som kunne tildeles økonomisk støtte, for at sikre, at de hovedmålsætninger for handicapåret, der er opstillet i Rådets afgørelse, blev efterlevet. Det tilstræbtes ligeledes at sikre, at de, der ansøgte om tilskud i de forskellige deltagerlande, fik en fair behandling. Udvalgsmedlemmerne udgjorde desuden forbindelsesleddet mellem gennemførelsen af handicapåret på EU-plan og gennemførelsen på nationalt plan; i særdeleshed varetog de koordineringen med det arbejde, der foregik i de nationale koordineringsorganer. Det lykkedes udvalget at etablere et tæt samarbejde med de to EU-formandskaber i 2003 (Italien og Grækenland) og derigennem sikre handicapåret en klar politisk profil i de to formandskabers arbejde.

Udvalget var en vigtig brik i handicapårets succes. Det traf alle vigtige beslutninger med enstemmighed og forstod at udnytte deltagernes erfaring og engagement. Det krævede, at alle medlemmerne bidrog med omfattende input og engagement i hele handicapåret, fra forberedelsesfasen over gennemførelsen til opfølgningsaktiviteterne.

[13] http://www.edf-feph.org/

[14] http://www.easpd.org/

Gennemførelse og vigtigste aktioner på nationalt plan

På nationalt plan skulle deltagerlandene oprette et nationalt koordineringsorgan. I overensstemmelse med Rådets afgørelse om handicapåret var det dette organs ansvar at udforme nationale strategier og fastlægge prioriterede mål og områder for handicapåret, føre tilsyn med forvaltningen af globaltilskud, sikre, at mennesker med handicap blev inddraget i beslutningsprocessen, og stå for indkaldelsen af forslag, i henhold til hvilke der ydedes tilskud til særlige aktioner til støtte for handicapåret. I 2002 udførte de nationale koordineringsorganer et stort og vigtigt arbejde i forberedelsesfasen. De bidrog til at udbrede kendskabet til handicapårets mål, og de stod – i de fleste tilfælde – for tilrettelæggelsen af den begivenhed, der skød handicapåret i gang på nationalt plan i 2003. I de fleste deltagerlande var koordineringsorganet knyttet til eller oprettet internt i et nationalt ministerium. I alle lande var mennesker med handicap involveret i disse organer som foreskrevet i Rådets afgørelse.

Arbejdet i de nationale organer var af afgørende betydning for handicapårets succes og gjorde det muligt at tilpasse handicapår-kampagnen bedre til forholdene i de enkelte deltagerlande og til de handicappedes særlige forhold i disse. Der var stor forskel på, hvordan man havde valgt at strukturere disse organer i deltagerlandene. Nogle havde valgt at oprette forholdsvis store organer med repræsentanter for mange forskellige interessegrupper. Andre lande foretrak at koncentrere sig om input fra en række centrale personer med særlig erfaring med handicapspørgsmål. I mange tilfælde fik de nationale organer støtte fra regionale og lokale grupper, der var blevet oprettet specielt for at deltage i handicapåret i den hensigt at skabe opmærksomhed om kampagnen på lokalt plan og især at motivere handicaporganisationerne til at tage aktivt del i handicapåret.

Den eksterne evaluering af handicapåret kunne bekræfte, at deltagerne i de nationale koordineringsorganer, hvoraf mange arbejdede ulønnet, lagde et enormt engagement for dagen, og deres indsats gjorde det muligt at opfylde handicapårets mål på det helt borgernære plan. Mange havde kun begrænsede ressourcer til deres rådighed til behandling af et meget stort antal ansøgninger om deltagelse i kampagnen. Nogle deltagerlande nedsatte særlige lokale udvalg, som skulle yde støtte til forskellige programmer og aktiviteter i løbet af året og sikre, at de vigtigste handicaporganisationer blev inddraget. Et flertal af de adspurgte i koordineringsorganerne mente, at man ved at inddrage de handicappede på denne måde banede vejen for et tættere samarbejde mellem handicaporganisationer og offentlige myndigheder. Hertil kom, at mange lande valgte at involvere lokale myndigheder og repræsentanter for de nationale arbejdsmarkedsparter i koordineringsorganerne. Ud fra et ønske om parallelitet med kampagnen på EU-plan opfordrede man i nogle lande erhvervslivet til at deltage, medens der i andre var deltagelse af repræsentanter for kunstforeninger og frivillige organer; i atter andre deltog politiske partier i de respektive nationale koordineringsorganer.

I alle deltagerlande blev der udsendt indkaldelser af forslag for at opfordre projektledere til at søge om støtte til finansieringen af særlige aktioner og foranstaltninger i overensstemmelse med de forskellige mål for handicapåret. Også her var der forskel på, hvordan tingene blev grebet an i de forskellige lande. Nogle foretrak større projekter med fokus på nationale eller regionale aspekter ud fra et ønske om en bestemt virkning. I andre lande fokuserede man på mindre lokale projekter og gav derved flere organisationer lejlighed til at deltage i handicapåret. I de fleste lande indkom der flere tusinde ansøgninger, og næsten 800 projekter blev tildelt EU-støtte over handicapårets budget. I mange lande valgte man imidlertid at rejse

yderligere midler til støtte for supplerende projekter, og af den eksterne evaluering fremgik det, at man i mange lande havde været i stand til at skaffe finansiering til projekter, som ikke kunne støttes med EU-midler eller nationale midler. Den samlede mængde disponible midler blev desuden øget i kraft af projektstøtte fra andre EU-aktioner og –programmer. På denne måde gjorde den decentrale model det muligt at tilvejebringe enorm støtte til handicapåret og øge oplevelsen af at være ansvarlig for kampagnen. For Kommissionen gav fremgangsmåden anledning til nogle særlige vanskeligheder i koordineringen, eftersom hvert deltagerland havde sin egen strategi, som det var nødvendigt at tage hensyn til. Den decentrale model skabte også store vanskeligheder for de tværnationale projekter, da der skulle tages hensyn til forskellige finansieringsordninger og anderledes prioriteringer i de enkelte lande. Repræsentanterne for koordineringsorganerne gav dog udtryk for en høj grad af tilfredshed med måden, kampagnen blev afviklet på, med den decentrale metode, man havde valgt for handicapåret, og med Kommissionens koordineringsindsats.

En af de nationale koordineringsorganers hovedopgaver var at hjælpe med planlægningen af ruten for handicapkampagnes bus, når den kørte igennem de forskellige deltagerlande. Mange tilrettelagde det således, at bussen ankom til særlige handicapår-arrangementer, eller arrangerede begivenheder, så de passede med bussens køreplan. Ud over at tiltrække et stort publikum med mange tusinde tilskuere og deltagere skabte kampagnebussen en del medieopmærksomhed, der affødte flere tusinde artikler og tv-indslag. Kommissionen engagerede også særlige kampagnemedarbejdere i de enkelte lande, som havde det overordnede ansvar for bus og busrute, så længe bussen opholdt sig på deres område. Størstedelen af kampagnemedarbejderne blev udpeget af Det Europæiske Handicapforum. Kommissionens pr-konsulent afholdt særlige kurser for kampagnemedarbejderne, som skulle lære dem at få så meget udbytte af bussens tilstedeværelse som muligt. For at promovere kampagnen yderligere oprettede de fleste deltagerlande også særlige nationale websteder med link til handicapårets hovedwebsted og med information specielt rettet mod et nationalt publikum. Desuden etablerede Kommissionen et medienet i medlemsstaterne med en gruppe af eksperter, der støttede de nationale koordineringsorganers medieaktiviteter og gjorde pr for handicapåret.

Det fremgår med tydelighed af den eksterne evaluering af handicapåret, at valget af en decentral fremgangsmåde gjorde kampagnen mere effektiv og øgede resultaterne, og at årets samlede virkning på nationalt plan blev stærkere. Samtidig hermed fastholdtes den overordnede EU-dimension ved hjælp af de fælles udvælgelseskriterier for projektforslag, logoet og sloganet for kampagnen og kampagnebussen. Som det fremgår nedenfor bidrog den nationale fokus, som kampagnen for en stor dels vedkommende anlagde, til en optimal udnyttelse af de økonomiske midler, hvilket betød, at mange tusinde organisationer fik lejlighed til at deltage og yde et særligt bidrag for at nå målene for handicapåret 2003.

Handicapårets vigtigste resultater

En af handicapårets hovedopgaver bestod i at skabe en mere udbredt forståelse og accept af de vigtigste forhold i tilknytning til handicap. I september 2003 gennemførtes på Kommissionens foranledning en opinionsundersøgelse om handicapåret, hvor EU's befolkning blev spurgt om deres syn på handicap i lyset af handicapåret[15]. Den afslørede, at en tredjedel af befolkningen i EU havde hørt om handicapåret og dets formål. I betragtning af kampagnens karakter, antallet af internationale arrangementer, der henvendte sig til offentligheden i 2003, og mængden af disponible midler på europæisk og nationalt plan til gennemførelse af kampagnen kan dette ses som et meget positivt resultat.

Kampagnebussens rundrejse i EU var en afgørende årsag til, at det lykkedes at fremhæve handicapårets europæiske dimension. Handicappede og deres organisationer fik derigennem et værdifuldt instrument, som de kunne bruge til at promovere deres aktiviteter og skabe stor medieinteresse for dem. Dette ses f.eks. af de mange artikler om bussen i de trykte medier. Bussen var også effektiv derved, at den kunne komme ud til en række mindre byer i deltagerlandene og få budskabet ud til borgere, som ikke så ofte er direkte involveret i denne type europæiske kampagner.

En analyse, som Kommissionen har ladet udføre, af eksponeringen i specielt de trykte medier og internettet på EU-plan i 2003 viste, at handicaprelaterede emner blev omtalt mellem 3 og mere end 10 gange hyppigere end sædvanligt. I gennemsnit steg dækningen i medlemsstaterne lidt mere end 600 %, og handicapåret blev omtalt i mere end halvdelen af tilfældene. Desuden viste handicapårets websted sig at være en stor succes og et vigtigt holdepunkt i kampagnen. I næsten 40 % af al medieomtale var der gjort brug af materiale, logoer eller billeder fra webstedet, og i over halvdelen af tilfældene blev der henvist til webstedet med angivelse af adressen. Det samme gjorde sig gældende på nationalt plan, især hvad henvisninger til nationale websteder angår. Også andre data angående det officielle websted for handicapåret bekræfter succesen med gennemsnitligt over 2 000 besøg om dagen og mere end en halv million besøg i 2003.

Programmet for virksomhedsdeltagelse kan også ses som et positivt resultat af handicapåret. Det står klart, at det for mange af de deltagende virksomheder førte til indgåelse af eller styrkelse af bestående langsigtede forpligtelser på handicapområdet. I denne sammenhæng har en række af virksomhederne i programmet besluttet at fortsætte samarbejdet på området gennem et netværk på europæisk plan.

På nationalt plan kan engagementet i den decentrale model med udformning af nationale prioriteringer for handicapåret og inddragelse af handicappede under hele kampagnen ses både som et hovedresultat af kampagnen og som en af de væsentligste årsager til succesen. En stor del af samarbejdet og konsulteringerne vil fortsætte, da mange af de organer, der blev oprettet eller allerede eksisterede i 2003, har besluttet at gå videre med arbejdet efter 2003. Det fremgår af de oplysninger, deltagerlandene har indsendt om de projekter, der fik støtte i handicapåret via EU-midler, nationale midler eller en kombination af begge eller fra helt andre kilder, at resultaterne har været særdeles gode. I nogle lande vil der fortsat blive ydet

[15] http://www.europa.eu.int/comm/employment_social/index/eurobar_highlights_en.pdf

støtte til disse projekter efter 2003. Den decentrale finansieringspolitik, som Kommissionen og deltagerlandene i fællesskab lagde sig fast på, har tydeligt vist sig at have haft en ganske betragtelig løftestangseffekt for kampagnen.

I betragtning af den decentrale tilgang til handicapåret og uddelegeringen af ansvar for aktioner og foranstaltninger til det nationale, regionale og lokale plan vil det være umuligt at opregne eller beskrive de konkrete resultater af kampagnen. Der er mange tusinde resultater, der breder sig som ringe i vandet i deltagerlandene og endnu videre. De findes i flere kategorier:

- nye partnerskaber mellem offentlige, private og ikke-statslige organisationer
- tilsagn fra andre end specielt handicaprelaterede organer og organisationer om at fremme handicappedes rettigheder, deltagelse og inddragelse på en bred vifte af områder (beskæftigelse, uddannelse, kultur, sport, politik osv.)
- foranstaltninger til fremme af øget bevidsthed om og forståelse for handicapanliggender
- foranstaltninger til at forbedre tilgængeligheden til menneskeskabte miljøer, herunder transportmidler
- foranstaltninger til at forbedre adgangen til og bekæmpe udelukkelse fra it-samfundet og fremme bedre e-adgang
- ny national lovgivning for at beskytte handicappedes rettigheder og fremme tilgange, der udelukker forskelsbehandling
- regelmæssig rapportering om handicapspørgsmål på forskellige niveauer
- udvikling af foranstaltninger, der skal bidrage til at yde familier til handicappede bedre støtte.

I denne sammenhæng har handicapåret nået sine mål, som var at øge bevidstheden, udveksle og udbrede god praksis og styrke samarbejdet mellem de forskellige berørte parter.

Annex 1: Background

2003 was designated the European Year of People with Disabilities (EYPD) by the European Union[16], with the aim of raising awareness about the rights of the EU's disabled citizens to participate fully and equally within society. The EYPD was also about laying the foundation for action over the longer term and providing a new political impetus across Europe to achieve equality of rights for people with disabilities.

All of the then 15 EU Member States formally participated in the EYPD, together with Norway, Iceland and, latterly, Liechtenstein (hereinafter "the participating countries"), and its overall implementation in the EU Member States and the EEA countries was the responsibility of the European Commission. Although no formal requests to participate were received from the then candidate countries for EU accession, many of these countries and other states beyond, such as Switzerland, Turkey, Romania and Bulgaria, developed campaigns and undertook a wide range of activities and actions in support of the EYPD.

In contrast to previous European Years, the Commission proposed that much of the responsibility for the implementation of the EYPD should be decentralised to the level of the participating countries. To this end, each country was required to appoint and set up a national coordinating body, composed of a representative range of organisations representing people with disabilities and other relevant stakeholders. Much of the EU funding made available to support the actions and activities undertaken in the EYPD was awarded directly to national authorities to be spent in cooperation with the national coordinating body.

Although the main target audience of the EYPD campaign was the public at large, from the outset the Commission was committed to ensuring that 2003 should be a year *of* and not *for* people with disabilities. In all the key decisions and actions carried out during the EYPD, the involvement of people with disabilities themselves, at all levels, was of crucial importance. The Commission therefore ensured that representatives of people with disabilities at European level were involved in the development of priorities for the EYPD, the actions to be supported and the main messages for the campaign. At national level, the participating countries had to ensure that representatives of people with disabilities were part of the national coordinating body, and in particular that preference was given to organisations representing or defending the rights of people with disabilities when awarding co-funding. One of the aims of the EYPD campaign was to ensure that people with disabilities realised that 2003 was their year, during which they could become involved so as to guarantee that the issues of most interest to them were high on the political agenda.

The EYPD budget at EU level was initially agreed at €12 million. However, following a budgetary amendment adopted by the European Parliament in December 2002, a further €780 000 was added to the EU budget allocated for this action. Together with the contribution from the EEA countries, the final budget for the EYPD was almost €12.977 million.

At EU level, the Commission established an advisory committee (the "Disability Advisory Committee"), composed of official representatives of the participating countries, representatives of European disability organisations and other organisations concerned. The social partners at EU level were also invited to sit on this committee. At EU level, the

---

16 Council Decision of 3 December 2001 (2001/903/EC)

Commission also contracted and managed an EU-wide promotional campaign, which sought to create an overall identity for the Year, to mobilise all key stakeholders and to support the campaigns developed at national level.

At national level, in line with the specific priorities they adopted, the national coordinating bodies had responsibility for using EU co-funding to promote the aims of the EYPD and to support projects at local, regional, national and transnational level. Additionally, the Commission awarded funding to participating countries to organise launch events at the start of 2003, and additionally to the two countries holding the EU Presidency in 2003 (Greece and Italy) for the EYPD opening and closing events and a conference on the media and disability.

Overall, it can be considered that the EYPD was successful. The campaign was able to mobilise large numbers of organisations and individuals across Europe in support of the aims of the EYPD and it acted as a catalyst for, or in support of, a number of major actions and policy measures. These served to create a vast amount of general awareness about the rights of the EU's disabled citizens and increase the visibility of issues related to disability. This was reflected especially in the media coverage of disability issues in general and the EYPD campaign in particular, through the written press and through television and radio coverage. Moreover, the global grants awarded to each participating country to support projects had a particularly important leverage effect, generating huge interest in undertaking actions during 2003 and creating a 'snowball' effect as envisaged in the original Commission proposal.

Annex 2: Financial issues

As stated above, an amount of almost € 13 million was made available from the Community budget to support actions and activities for the EYPD. Almost two thirds of this amount was passed directly to the participating countries in the form of the global grants awarded to each country to co-finance projects and actions at national, regional and local level, or to support the national launch events, opening and closing events (organised by the EU Presidency countries) and one thematic conference. In accordance with the Council Decision, this funding was awarded to the designated authority in each participating country – a public-law body nominated by the state to take responsibility for managing the funds awarded. In most countries, the designated authority was the ministry with the main policymaking responsibility for disability issues.

In accordance with the Council Decision, all Community funds awarded as global grants and for national launch events could be used to finance up to 50 percent of the eligible costs of actions. Community funds awarded for the opening and closing events and thematic conference did not represent more than 80 percent of the total eligible costs. In order to manage the Community funds awarded as global grants, a funding agreement was signed between the Commission and each designated authority, setting out the measures to be implemented, the criteria for choosing beneficiaries, the conditions and rates of assistance, and the arrangements for monitoring, evaluating and controlling the use of the global grant.

Generally, Community co-funding for projects in the participating countries was significantly less than 50 percent. In fact, the average across the 17 participating countries was around 20 percent. The other main sources of funding at national level were the national, regional and local authorities. In some of the participating countries, the designated authority required project beneficiaries to supply the additional funding either from their own resources or from other sources, such as sponsoring.

From figures supplied to the external EYPD evaluators[17] it appears that for every 1 euro from the Community budget 4.5 euros were invested at national level in specific EYPD projects. Given the very large number of projects submitted in many of the participating countries, it is clear that limiting the EU financing rate to a maximum of 50 percent was a positive and effective approach in this particular instance.

At EU level, the Commission took responsibility for managing all the calls for tenders and calls for proposals for actions at EU level (with the exception of the Presidency and Media conferences). The overall commitment rate achieved for all actions supported from the Community budget was 98 percent (see annex 1).

[17] Rambøll management – see annex 2

Annex 3: Detailed breakdown of expenditure commitments in 2002 and 2003 (Budget Line 04 04 05 ex B5 806)

	Description	**Amount (in €1000)**
Total EU contribution to co-financed projects and actions in the participating countries		**8,299**
	Global grants	6,686
	National Launch events	685
	Opening ceremony	300
	Media and Disability Conference	228
	Closing ceremony	400
Total EU contributions to co-financed projects at EU level		**1,144**
	NGO information campaigns	337
	Transnational Projects	582
	Parliament of Disabled Persons	225
Total EU contributions to promotional activities		**2,403**
	EU Information and Promotional Campaign	2,400
	EDDP Postcards	3
Total EU spend on evaluation and study activities		**809**
	Evaluation of the European Year	194
	Eurobarometer survey	165
	Study on situation of disabled people in institutions	450
GRAND TOTAL		12,655

Annex 4: Overall assessment and long-term policy outlook

Through the EYPD campaign, the Commission wanted not just to draw attention to all the barriers that persons with disabilities face, but also to identify new ways of overcoming barriers, as well as new methods and approaches to do so. As part of its follow-up to the EYPD and in order to ensure the production of sustainable results beyond 2003, the Commission adopted the Communication on the policy follow-up to the EYPD – 'Equal opportunities for people with disabilities: A European Action Plan'[18]. In particular, the Communication puts forward an Action Plan for the Commission with a time horizon of 2010.

The objective of the Action Plan is to provide a reference point and a framework for mainstreaming of disability rights and issues into relevant Community policies and for developing practical measures in crucial areas to enhance the integration of people with disabilities. In this respect, the Commission has made a specific commitment to ensuring that the impetus created by the EYPD will continue well beyond 2003, and has delivered its own considerable contribution to ensuring the longer-term policy effects of many of the key objectives of the EYPD. Building on the contributions of a large number of Commission departments during 2003, supported by the Commission's Disability Inter-service Group, the work to integrate a mainstreamed approach on disability issues across Community action and to enable people with disabilities to participate equally in Community programmes and initiatives will continue. Moreover, the momentum created since 2003 has certainly contributed to raise awareness on disability issues in the scientific community and is triggering high quality research proposals.

The EYPD campaign has also succeeded in underscoring the European dimension of disability issues (through the very strong EU identity of the campaign, the march and bus route through all the participating countries). Across the whole EU, disabled people have used the EYPD campaign to put the issues of most concern high up the political agenda and in the forefront of the public mind. In many of the participating countries, particularly through the considerable media coverage of disability in 2003 and the strong and positive images portrayed, disability and the situation of people with disabilities has been, for the first time, a major subject of attention and a high level of public awareness has been achieved. This has reinforced the messages at all levels that disability does not mean inability, nor does it equate to lack of ability.

As indicated in the Commission's Communication on the follow-up to the EYPD, all of the then Member States adopted new legislation or developed the new policy measures which were implemented or announced in 2003. These concern not only the updating of existing laws and the passing of new ones, but also the promotion of new approaches, innovative methods and positive measures. It is clear that the EYPD has provided the impetus in Member States for new policy developments towards achieving equal opportunities for people with disabilities, triggering a definitive shift towards more pro-active measures in favour of people with disabilities, while laying the foundations on which future long-term action can be built.

---

[18] http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2003/oct/com650_final_en.html

Annex 5: External evaluation of the EYPD Campaign

The Commission engaged an external contractor to evaluate the EYPD campaign. In view of the decentralised approach to the EYPD, this was a particularly difficult task. The very nature of a transfer of responsibility to the national level, and the efforts made by those involved at all levels to encourage ownership of the EYPD and mobilise the largest possible number of organisations and individuals in the campaign, meant that it was not possible to monitor the implementation or impact of these actions directly and individually. Therefore, the methodology adopted for the external evaluation required by the Council Decision was to analyse all the key products of the EYPD campaign and interview many of the key players at EU and national levels. The evaluator also undertook a number of case studies, looking at the approach to the EYPD in some of the participating countries or specific actions at European level, and circulated a questionnaire to all of the projects which received EU co-funding. The summary of the evaluation report is attached in Annex 2 below.

The overall conclusion of the evaluation was that the approach taken with respect to the establishment of an overall EU campaign with decentralisation of some of the implementation of the EYPD to national level was the correct one. This, in particular, allowed the EU to address and focus on many of the challenges which people with disabilities still face on a daily basis in all participating countries. At the same time, the approach helped to create a campaign that was very relevant and appropriate within its broad overall objectives, while addressing national priorities and the evolving needs within the participating countries. The evaluation concludes that the approach also allowed maximum involvement by people with disabilities in the EYPD and supported the prioritisation of resources in line with the key issues identified at national level. However, it is clear that overall resources to support the EYPD campaign were often limited and the backing of a number of key EU and national organisations and individuals was vital to the success of the campaign.

The evaluation report also found that the EYPD campaign acted as an important lever for disability issues at different levels, as it was able to influence and define actions, prompt various decision-makers to focus upon disability issues and put disability higher up the political agendas. However, the evaluators consider that attention should have been focused more on highlighting good practice and innovation, and on identifying ways in which actions could be replicated and transferred to other contexts. The report also established that all key players in the implementation of the EYPD (the Commission, disability organisations, national coordinating bodies, government authorities etc) implemented it in line with the Council Decision establishing the EYPD and, given the limited human and financial resources available at different levels, managed to achieve the participation of a wide variety of stakeholders including national, regional and local authorities, social partners, and most importantly disability organisations and other NGOs. The report notes a similar involvement, especially of disability organisations, in the projects co-financed from the Community budget. Finally, the report concludes that the decentralised approach and delivery mechanism adopted by the Commission was a strong vehicle and a significant factor in the success of the EYPD campaign.